Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON DIREKTIIVI

annettu 15 päivänä joulukuuta 1969, kristallilasia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(69/493/ETY)

(EYVL L 326, 29.12.1969, s. 36)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►**A1**	Tanskan, Irlannin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirja (*)	L 73	14	27.3.1972
	(mukautettu neuvoston 1 päivänä tammikuuta 1973 tekemällä päätöksellä)	L 2	1	1.1.1973
►**A2**	Kreikan liittymisasiakirja (*)	L 291	17	19.11.1979
►**A3**	Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirja (*)	L 302	23	15.11.1985

(*) Tätä asiakirjaa ei ole julkaistu suomenkielisenä.

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI

annettu 15 päivänä joulukuuta 1969,

kristallilasia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(69/493/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon edustajakokouksen lausunnon ([1]),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo, että

tiettyjen jäsenvaltioiden mahdollisista kristallilasituotteiden erityisistä nimityksistä ja niistä johtuvasta, kyseisten tuotteiden koostumusta koskevasta velvoitteesta säädetään eri säännöksissä; kyseiset erot muodostavat näiden tuotteiden kaupan esteen ja ne voivat johtaa kilpailun vääristymiin yhteisön sisällä,

kyseisiä yhteismarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan esteitä voidaan poistaa, jos kaikki jäsenvaltiot soveltavat samoja säännöksiä,

kristallilasin eri luokkien nimitysten ja näiden luokkien ominaisuuksien osalta säädettävien yhteisön säännösten tavoitteena on suojella toisaalta ostajaa vilpilliseltä menettelyltä, toisaalta näihin säännöksiin mukautuvaa valmistajaa, ja

yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi on välttämätöntä luoda yhtenäisiä menetelmiä kristallilasituotteiden, joilla on tässä direktiivissä vahvistetut nimitykset, kemiallisten ja fysikaalisten ominaisuuksien määrittämiseksi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tätä direktiiviä sovelletaan yhteisen tullitariffin alanimikkeeseen 70.13 kuuluviin tuotteisiin.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden koostumus, valmistusominaisuudet, merkinnät ja kaikenlainen mainonta vastaa tässä direktiivissä ja sen liitteissä säädettyjä määritelmiä ja sääntöjä.

3 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liitteen I b sarakkeessa olevia nimityksiä ei voida käyttää kaupassa kuvaamaan muita tuotteita kuin niitä, joilla on liitteen I d — g sarakkeessa mainitut ominaisuudet.

4 artikla

1. Jos tässä direktiivissä tarkoitetulla tuotteella on liitteen I b sarakkeessa mainittu ominaisuus, siihen voidaan merkitä tämän direktiivin liitteen I h ja i sarakkeessa määritelty tunnusmerkki.

([1]) EYVLN:o C 108, 19.10.1968, s. 35

▼B

2. Jos tavaramerkki, yrityksen toiminimi tai muu kuvaus sisältää yksinään tai sanayhteyksissä taikka ominaisuutta kuvaavana liitteen I b ja c sarakkeessa määrätyn nimityksen tai nimityksen, joka voidaan helposti sekoittaa siihen, jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseisen tavaramerkin tai toiminimen tai kuvauksen yhteyteen liitetään viipymättä:

a) tuotteen nimitys, jos sillä on liitteen I d — g sarakkeessa mainitut ominaisuudet,

b) täsmällinen kuvaus tuotteesta, jos sillä ei ole liitteen I d — g sarakkeessa mainittuja ominaisuuksia.

5 artikla

Liitteessä I määrätyt nimitykset ja tunnusmerkit voivat sisältyä samaan pakkausmerkintään.

6 artikla

Nimitysten ja tunnusmerkkien sekä liitteen d — g sarakkeessa lueteltujen ominaisuuksien välinen vastaavuus voidaan tarkistaa ainoastaan liitteessä II määriteltyjen menetelmien avulla.

7 artikla

Tämän direktiivin säännökset eivät koske yhteisön ulkopuolelle vietäviksi tarkoitettuja tuotteita.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet voimaan 18 kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä. Kun tämä direktiivi on annettu tiedoksi, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että ehdotukset niistä tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksiä koskevista laeista, asetuksista ja hallinnollisista määräyksistä, jotka jäsenvaltiot aikovat antaa, toimitetaan komissiolle riittävän ajoissa, jotta se voi esittää huomautuksensa.

9 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B

LIITE I

LUETTELO KRISTALLILASILUOKISTA

N.º	Luokkanimitys		Selityksiä	Ominaisuudet				Merkintä	
				Metallioksidit (%)	Tiheys	Taitekerroin	Pintakovuus	Merkin muoto	Huomautuksia
— a —	— b —		— c —	— d —	— e —	— f —	— g —	— h —	— i —
1	CRISTAL *SUPERIOR* CRISTALLO SUPERIORE HOCHBLEIKRISTALL VOLLOODKRISTALL ►**A1** FULL LEAD CRYSTAL KRYSTAL ————— ◄ ►**A2** κρύσταλλα υψηλής περιεκτικότητος σε μόλυβδο ◄ ►**A3** CRISTAL SUPERIOR CRISTAL DE CHUMBO SUPERIOR	30 % 30 % 30 % 30 % 30 % 30 % ►**A2** 30 % ◄ 30 % 30 % ◄	Nimityksiä voidaa käyttää vapaasti alkuperämaasta tai määrämaasta riippumatta. Prosenttiosuus ilmoittaa lyijyoksidipitoisuuden.	PbO ≥ 30 %	≥ 3,00	×		◯	Pyöreä merkki, väri: kulta ø ≥ 1 cm
2	CRISTAL AU PLOMB CRISTALLO AL PIOMBO BLEIKRISTALL LOODKRISTALL ►**A1** LEAD CRYSTAL KRYSTAL ————— ◄ ►**A2** μολυβδούχα κρύσταλλα ◄ ►**A3** μολυβδούχα κρύσταλλα ◄ ►**A3** CRISTAL AL PLOMO ◄ ►**A3** CRISTAL DE CHUMBO ◄	24 % 24 % 24 % 24 % 24 % 24 % ►**A2** 25 % ◄ ►**A3** 24 % ◄ ►**A3** 24 % ◄ ►**A3** 24 % ◄		PbO ≥ 24 %	≥ 2,90	×			

N.º	Luokkanimitys		Ominaisuudet				Merkintä	
		Selityksiä	Metallioksidit (%)	Tiheys	Taitekerroin	Pintakovuus	Merkin muoto	Huomautuksia
— a —	— b —	— c —	— d —	— e —	— f —	— g —	— h —	— i —
3	CRISTALLIN VETRO SONORO SUPERIORE KRISTALLGLAS KRISTALLINGLAS (1) SONOORGLAS (2) ►A1 CRYSTAL GLASS, CRYSTALLIN KRYSTALLIN ◄ ►A2 υαλοκρύσταλλα ◄ ►A3 VIDRIO SONORO SUPERIOR VIDRO SONORO SUPERIOR ◄	Yksinomaan niiden maiden, joissa tavara pidetään kaupan, kielellä tai kielillä olevia nimityksiä voidaan käyttää. Poikkeus: Saksan markkinoilla voidaan myydä puristettua lasia, joka sisältää 18 % PbO:a ja jonka tiheys on vähintään 2,70, nimikkeellä ”Pressbleikristall” tai ”Bleikristall gepresst” (samoin ominaisuuksin).	ZnO OBa PbO K_2O yksinään tai yhdessä ≥ 10 %	≥ 2,45	nD ≥ 1,520		□	Neliön muotoinen merkki, väri: hopea sivun pituus: ≥ 1 cm
4	VERRE SONORE VETRO SONORO KRISTALLGLAS SONOORGLAS ►A1 CRYSTAL GLASS, CRYSTALLIN KRYSTALLIN ◄ ►A2 υαλοκρύσταλλα ◄ ►A3 VIDRIO SONORO VIDRO SONORO ◄		BaO PbO K_2O yksinään tai yhdessä ≥ 10 %	≥ 2,40		Vickers — 550 ± 20	△	Tasasivuisen kolmion muotoinen merkki, väri: hopea, sivun pituus: ≥ 1 cm

x nD ≥ 1,545 perusteena lisämääritykselle, joka ei hajota tuotetta (tuontihetkellä)

(1) Belgiassa

(2) Alankomaissa

▼B

LIITE II

KRISTALLILASILUOKKIEN KEMIALLISTEN JA FYSIKAALISTEN OMINAISUUKSIEN MÄÄRITYSMENETELMÄT

1. KEMIALLISET ANALYYSIT

1.1. **BaO ja PbO**

1.1.1. *BaO + PbO:n yhteismääritys*

Punnitaan 0,0001 g tarkkuudella noin 0,5 g lasijauhetta ja laitetaan se platinamaljaan.

Kostutetaan vedellä ja lisätään 10 ml 15 % rikkihappoa ja 10 ml fluorivetyhappoa. Kuumennetaan hiekkahauteessa kunnes vapautuu valkoista savua. Annetaan jäähtyä ja käsitellään uudelleen 10 ml fluorivetyhappoa. Kuumennetaan kunnes vapautuu uudelleen valkoista savua. Annetaan jäähtyä uudelleen ja maljan seinämät huuhdotaan vedellä. Kuumennetaan kunnes vapautuu jälleen valkoista savua. Annetaan jäähtyä, lisätään varovasti 10 ml vettä ja siirretään 400 ml dekantterilasiin. Malja huuhdotaan useaan kertaan 10 % rikkihappoliuoksella ja laimennetaan 100 ml:ksi samalla liuoksella. Annetaan kiehua 2—3 minuuttia. Jätetään seisomaan yön yli.

Suodatetaan suodatinupokkaan, huokoskoko 4, läpi, pestään 10 % rikkihappoliuoksella ja sen jälkeen kaksi-kolme kertaa etyylialkoholilla. Asetetaan tunniksi 150 °C:seen uuniin kuivumaan. Punnitaan $BaSO_4$ + $PbSO_4$.

1.1.2. *BaO:n määritys*

Punnitaan 0,0001 g:n tarkkuudella noin 0,5 g lasijauhetta ja laitetaan se platinamaljaan.

Kostutetaan vedellä ja lisätään 10 ml fluorivetyhappoa ja 5 ml perkloorihappoa. Kuumennetaan hiekkahauteessa kunnes vapautuu valkoista savua.

Annetaan jäähtyä ja lisätään uudelleen 10 ml fluorivetyhappoa. Kuumennetaan kunnes vapautuu uudelleen valkoista savua. Annetaan jäähtyä uudelleen ja maljan seinämät huuhdotaan tislatulla vedellä. Kuumennetaan jälleen ja haihdutetaan melkein kuivaksi. Toistetaan 50 ml:lla 10 % suolahappoa ja kuumennetaan hieman liukenemisen edistämiseksi. Siirretään 400 ml:n dekantterilasiin ja laimennetaan vedellä 200 ml:ksi. Kuumennetaan kiehuvaksi ja johdetaan vetysulfidivirta kuumaan liuokseen. Kun lyijysulfidisakka on laskeutunut lasin pohjalle, kaasuvirta suljetaan. Suodatetaan tiheän suodatinpaperin läpi ja pestään rikkivedyllä kyllästetyllä kylmällä vedellä.

Annetaan suodoksen kiehua ja tarvittaessa haihdutetaan 300 ml:ksi. Lisätään kiehuvaan suodokseen 10 ml 10 % rikkihappoa. Otetaan pois tulelta ja annetaan seistä vähintään neljä tuntia.

Suodatetaan tiheän suodatinpaperin läpi ja pestään kylmällä vedellä. Hehkutetaan sakka 1 050 °C:ssa ja punnitaan $BaSO_4$.

1.2. **ZnO:n määritys**

Haihdutetaan $BaSO_4$:n erottamisesta saatu suodos 200 ml:ksi. Neutraloidaan ammoniakilla metyylipunan läsnäollessa ja lisätään 20 ml N/10 rikkihappoa. Säädetään Ph arvoon 2 (pH-mittari) lisäämällä N/10 rikkihappoa tai kaustista soodaa tapauksen mukaan ja saostetaan sinkkisulfidi kylmässä vetysulfidivirran avulla. Annetaan sakan seistä neljä tuntia, jonka jälkeen kerätään talteen tiiviille suodatinpaperille. Pestään rikkivedyllä kyllästetyllä kylmällä vedellä. Liuotetaan suodattimella oleva sakka kaatamalla sille 25 ml 10 % suolahappoliuosta. Suodatinta pestään kiehuvalla vedellä, kunnes saadaan noin 150 ml liuosta. Neutraloidaan ammoniakilla lakmuspaperin läsnäollessa, lisätään 1—2 g kiinteää urotropiinia pH:n säätämiseksi noin arvoon 5. Lisätään muutama tippa juuri valmistettua 0,5 % ksylenolioranssin vesiliuosta ja titrataan N/10 Complexon III-liuoksella kunnes vaaleanpunainen väri muuttuu sitruunankeltaiseksi.

▼B

1.3. **K_2O:n määritys**

saostamalla ja punnitsemalla kaliumtetrafenyyliboraatti

Menettely: 2 g jauhettua ja seulottua lasia käsitellään seuraavilla aineilla:

2 ml väkevää HNO_3

15 ml $NClO_4$

25 ml HF

platinamaljassa ensin vesihauteessa, sitten hiekkahauteessa. Kun perkloorihaposta vapautuu paksua savua (haihdutetaan kuivaksi asti), liuotetaan 20 ml:aan kuumaa vettä ja 2—3 ml:aan väkevöityä HCl:a.

Liuos siirretään 200 ml mittapulloon, joka täytetään merkkiin tislatulla vedellä.
Reagenssit: 6 % natriumtetrafenyyliboraattiliuos: liuotetaan 1,5 g reagenssia 250 ml:aan tislattua vettä. Poistetaan jäljelle jäänyt lievä sameus lisäämällä 1 g hydratoitua alumiinia. Ravistetaan viisi minuuttia ja suodatetaan huolehtien siitä, että ensimmäiset 20 ml suodatetaan uudelleen.

Sakan pesuliuos: valmistetaan pieni määrä kaliumsuolaa saostamalla liuokseen, jossa on noin 0,1 g KCl:a 50 ml:aan N/10 HCl:a, johon lisätään ravistaen tetrafenyyliboraattiliuos, kunnes saostuminen lakkaa. Suodatetaan sintterin läpi. Pestään tislatulla vedellä. Kuivataan huoneenlämmössä eksikaattorissa. Kaadetaan 20—30 mg suolaa 250 ml:aan tislattua vettä. Ravistetaan silloin tällöin. Lisätään 30 minuutin kuluttua 0,5—1 g hydratoitua alumiinia. Ravistetaan muutama minuutti. Suodatetaan.

Menettely: Otetaan noin 10 mg K_2O:a vastaava määräosa happouutetta. Liuotetaan noin 100 ml:ksi. Kaadetaan hitaasti 10 ml reagenssiluosta 5 mg oletettua K_2O:a kohden ravistaen kevyesti. Annetaan seistä enintään 15 minuuttia ja suodatetaan taaratun sintteriupokkaan läpi. Pestään pesuliuoksella. Kuivataan 30 minuuttia 120 °C:ssa. Konversiotekijä K_2O:lle on 0,13143.

1.4. **Sallitut poikkeamat**

± 0,1 absoluuttisena arvona kussakin määrityksessä

Jos määritysmenetelmässä saadaan sallitun poikkeaman rajoissa oleva arvo, joka on pienempi kuin vahvistetut raja-arvot (30, 24 tai 10 %), on tarpeen käyttää vähintään kolmen määritysmenetelmän keskiarvoa. Jos arvo on vähintään 29, 95, 23, 95 tai 9,95 %, lasi hyväksytään prosenttiosuuksia 30, 24 ja 10 % vastaaviin luokkiin.

2. FYSIKAALISET OMINAISUUDET

2.1. **Tiheys**

Hydrostaattisen vaa'an menetelmä ± 0,01:n tarkkuudella. Punnitaan vähintään 20 g näytettä ilmassa ja upotetaan tislattuun 20 °C:iseen veteen.

2.2. **Valon taittuminen**

Arvo mitataan refraktometrillä ± 0,001:n tarkkuudella.

2.3. **Mikrokovuus**

Vickers-kovuus mitataan standardin ASTM E 92-65 (Tarkistettu painos 1965) mukaan muuttamalla kuormitus 50 g:aan ja laskemalla 15 määrityksen keskiarvo.